

Το φυσικό αέριο και η σημασία του για την Ελλάδα

Λεόντιος Κ. Πορτοκαλάκης
Μέλος της ΑΛΛΗΛΟΝ
Ομιλητής στην εκδήλωση της Κέρκυρας 20 Ιουλίου
Τοπογράφος Μηχ. M.Sc., Μέλος του ΔΣ ΕΛΙΣΜΕ
[Leontios Portokalakis | LinkedIn](#)

Περίληψη

Η Ελλάδα δεν παράγει φυσικό αέριο, καταναλώνει όμως περίπου 5-6 δις. κυβ. μ. τον χρόνο, εξάγοντας πολύτιμο συνάλλαγμα για την αγορά του που έφθασε το 2023 στο ύψος των 6 δις. € / έτος.

Λόγω όμως των εκπομπών CO₂ και CH₄ που παράγονται κατά την ανακάλυψή του, την μεταφορά και την καύση του, θεωρείται ότι αυτό συμβάλλει στη επιδείνωση του φαινομένου του θερμοκηπίου και προβλέπεται η υποκατάσταση του κατά το μεγαλύτερο μέρος μέχρι το 2050 από τις ΑΠΕ.

Ανοίγεται λοιπόν ένα παράθυρο ευκαιρίας 30 ετών για την Ελλάδα για να ανακαλύψει και να εκμεταλλευθεί υπάρχοντα αποθέματα φυσικού αερίου αλλά και την γεωπολιτική της θέση ώστε να αποτελέσει ενεργειακό κόμβο που θα συμβάλλει στην ευημερία της.

Σκοπός συγγραφής του άρθρου

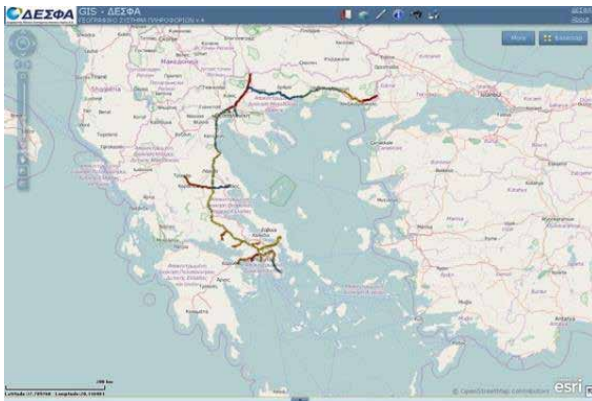
Να εμπεδωθεί η αντίληψη της ωφέλειας που θα προκύψει από την άμεση ανάγκη αξιοποίησης του ενεργειακού πόρου του φυσικού αερίου της Ελλάδας στον γεωπολιτικό, στον οικονομικό, καθώς και στον τομέα της απασχόλησης.

Ανάπτυξη

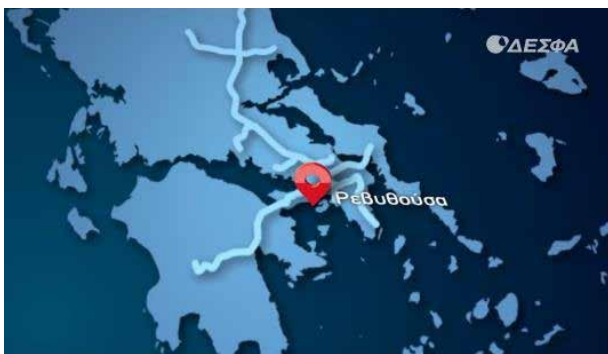
Η έρευνα υδρογονανθράκων στην Ελλάδα, παρότι ξεκίνησε από πολύ παλιά, μόλις την δεκαετία του 70 ανακάλυψε ένα μεσαίο από πλευράς μεγέθους κοιτάσμα πετρελαίου στον Πρίνο (περίπου 120

εκατ. Βαρέλια) που σήμερα παράγει μόνο 1500-2000 βαρέλια την ημέρα και ένα μικρό κοιτάσμα αερίου στην Νότια Καβάλα περίπου συνολικού όγκου 1 δις. κυβ. μέτρα το οποίο σήμερα έχει εξαντληθεί. Μετά από πολλές ερευνητικές προσπάθειες και γεωτρήσεις καθώς και ενεργειακές πολιτικές με παλινδρομήσεις φθάσαμε στο 2022 χωρίς ουσιαστικά αποτελέσματα. Έκτοτε και εντελώς απρόσμενα λόγω των συνθηκών που δημιούργησαν ο πόλεμος στην Ουκρανία, άρχισε ένα εντατικό πρόγραμμα ερευνών στην Δυτική Ελλάδα και το Ιόνιο για την ανακάλυψη κοιτασμάτων φυσικού αερίου και μάλιστα από εταιρίες που δεν πίστευαν στην προοπτική αυτή, πίσω από μια αγωνιώδη κατάσταση να προλάβουμε να καλύψουν το κενό που δημιούργησε η αδράνεια των προηγούμενων ετών, ελπίζοντας τουλάχιστον σε μια πρώτη ανακάλυψη που θα επέφερε σημαντικά οφέλη για την χώρα. Ο Δ.Σ της ΕΔΕΥΕΠ κ. Αρ. Σταθάτος εκτίμησε ότι το δυναμικό σε ανακτήσιμα αποθέματα φυσικού αερίου της Ελλάδας, μπορεί να υπερβαίνει τα 600 δις. κυβ. μέτρα.

Στο παρελθόν οι εισαγωγές φυσικού αερίου εγίνοντο κυρίως από την Σοβιετική Ένωση μέσω της δημιουργίας ενός συστήματος αγωγών που αναπτύχθηκε προοδευτικά στην χώρα όπως φαίνεται στο σχήμα 1.

1. Εθνικό σύστημα μεταφοράς φυσικού αερίου (Πηγή ΔΕΣΦΑ) 3.Αγωγός TAP με διακλαδώσεις προς Βουλγαρία (IGB) και Β. Μακεδονία (Πηγή Star news)

2. Θέση και άποψη του σταθμού της Ρεβυθούσας (Πηγές ΔΕΣΦΑ, iefimerida)

Παράλληλα μέσω της δημιουργίας του σταθμού της Ρεβυθούσας (σχήμα 2) η χώρα άρχισε να εισάγει και υγροποιημένο αέριο από τρίτες χώρες όπως η Αλγερία , η Τυνησία , το Κατάρ κλπ. το οποίο δια της επαναεριοποίησης του το προωθούσε μέσω του εγκατεστημένου δικτύου αγωγών προς τα κέντρα κατανάλωσης. Μετά δε από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και της σταδιακής ανάγκης απεξάρτησης από το ρωσικό αέριο, η Ρεβυθούσα απέκτησε μεγάλο ενδιαφέρον, γιατί εκτός από την κάλυψη των εσωτερικών αναγκών μπορούσε να καλύψει και εξαγωγές προς τις χώρες τω Βαλκανίων. Η επιτυχία της Ρεβυθούσας ώθησε την επιχειρηματική κοινότητα να αρχίσει την κατασκευή ανάλογων σταθμών σε άλλα μέρη της Ελλάδας όπως στην Αλεξανδρούπολη που σήμερα βρίσκεται στο τελευταίο στάδιο της κατασκευής της αλλά και της “Διώρυγας” στην Κόρινθο καθώς και αντίστοιχου σταθμού στον Βόλο. Εκτός των ανωτέρω κατασκευάστηκε και ήδη λειτουργεί ο αγωγός TAP (σχήμα

3) που μεταφέρει αέριο από το Αζερμπαϊτζάν, ο οποίος διασχίζει όλη την Βόρειο Ελλάδα και καταλήγει μέσω Αλβανίας στην Ιταλία για την τροφοδοσία της Ευρώπης. Σχεδιασμένος για την μεταφορά περίπου 10 δις. κυβ. μέτρων /έτος με δυνατότητες επέκτασης και στα 20 δις. κυβ.μ./έτος, αποκτά προοδευτικά μεγαλύτερη σημασία. Ήδη κατασκευάστηκε και λειτουργεί η κάθετη διασύνδεσή του IGB που μεταφέρει αέριο από αυτόν στην Βουλγαρία και βορειότερα και ετοιμάζεται επίσης ο συνδεδημένος κάθετος αγωγός με την Βόρεια Μακεδονία. Παράλληλα ο σχεδιαζόμενος αγωγός EastMed (σχήμα 4), παρά τις μέχρι τώρα παλινδρομήσεις, φαίνεται ότι είναι στο επίκεντρο των συζητήσεων για την υλοποίησή του. Δεν είναι τόσο η σημασία της δυνατότητας παροχής περίπου 10 δις. κυβ.μ. /έτος (με δυνατότητα επέκτασης και μέχρι στα 20 δις. κυβ.μ. /έτος), αλλά το γεγονός ότι είναι ένας αγωγός που διέρχεται μέσω των θαλασσιών ζωνών δυτικών χωρών και θα μεταφέρει φυσικό

αέριο από την ελπιδοφόρο περιοχή της ΝΑ Μεσογείου προς την Ευρώπη. Με τον τρόπο αυτόν διαφοροποιεί και τις πηγές προέλευσης αλλά και τις οδούς μεταφοράς ενισχύοντας τα επιχειρήματα για την χρηματοδότησή του και εξασφαλίζοντας ασφάλεια τροφοδοσίας αλλά και ένα μέρος της επάρκειας της διψασμένης για ενέργεια Ευρώπης.

4. Ο αγωγός EastMed (Πηγή Epiruspost)

Παρατηρείται επομένως ότι, αν για τα επόμενα 30 χρόνια γίνει ανακάλυψη και εκμετάλλευση αποθεμάτων φυσικού αερίου στην Ελλάδα, υλοποιηθούν και επεκταθούν τα επι πλέον έργα των αγωγών που μεταφέρουν μέσω αυτής τον σπάνιο αυτόν ενεργειακό πόρο στην Ευρώπη και δημιουργηθούν οι σχεδιαζόμενοι σταθμοί υποδοχής υγροποιημένου φυσικού αερίου η χώρα θα ωφεληθεί με τρεις τρόπους

Θα μειώσει το κόστος εισαγωγών φυσικού αερίου βελτιώνοντας σημαντικά το εμπορικό ισοζύγιο.

Θα καταστεί πολύτιμος κόμβος μεταφοράς (hub) του φυσικού αερίου προς την Ευρώπη και στα βαλκάνια.

Θα αυξήσει τις θέσεις εργασίας στον τομέα αυτόν, που θα απαιτήσει ειδικότητες με καλές αμοιβές και θα διατηρήσει στην χώρα το πολύτιμο επιστημονικό κεφάλαιο αλλά και το τεχνικό που τώρα αναγκάζεται να μεταναστεύει στο εξωτερικό. Απαιτούμενες όμως προϋποθέσεις για να επιτευχθούν τα πιο πάνω είναι τα εξής:

Πολιτική και οικονομική σταθερότητα που θα επιτρέψει την είσοδο και παραμονή ξένων επενδυτών.

Βελτίωση της ταχύτητας του συστήματος απονομής της δικαιοσύνης ειδικά στα εργασιακά θέματα που αφορούν άμεσα στους ξένους επενδυτές.

Σταθερή εθνική πολιτική στο θέμα του φυσικού αερίου (και όχι μόνον) τουλάχιστον για τα επόμενα τριάντα χρόνια, διάστημα κατά το οποίο φαίνεται ότι αυτό θα παίξει σαν μεταβατικό καύσιμο, σημαντικό ρόλο. Είναι γνωστό ότι πίσω από τις πολιτικές κρύβονται συμφέροντα, τα οποία πρέπει να υπερπηδηθούν με μόνο κριτήριο την Εθνική ωφέλεια, ειδικά σήμερα που ο χρόνος για την χρήση του περιορίζεται και οι καιροί δεν είναι μενεοί. Χρήσιμα αναμένεται να αποδειχτούν και τα έργα δέσμευσης του διοξειδίου του

άνθρακα (CO₂) αλλά και του μεθανίου (CH₄) μέσω των οποίων πολλοί προβλέπουν ότι θα επεκτείνουν την σημασία του φυσικού αερίου και μετά το 2050.

Παράλληλη και με φρόνηση χρήση της ενέργειας που προέχεται από τις ΑΠΕ η οποία σήμερα υστερεί να αποκτήσει παγκοσμιότητα λόγω της δυσκολίας αποθήκευσής της, από τον λιθάνθρακα που ξαφνικά παρατηρήθηκε ανάγκη επαναχρησιμοποίησης του και της ορθολογικής μεταχείρισης του νεότευκτου σταθμού ηλεκτροπαραγωγής Πτολεμαΐδα 5, αυτής που θα έχει την δυνατότητα να τροφοδοτηθεί από το φυσικό αέριο και η οποία χρησιμοποιείται κυρίως για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Και τέλος με την αξιοποίηση της αντλησιοταμίευσης ώστε να αποφύγει η χώρα τον εφιάλτη της ασφάλειας και της επάρκειας στην ενεργειακή της τροφοδοσία.

Αθήνα 15 Σεπτεμβρίου 2023

- 1 <https://www.capital.gr/oikonomia/3695961/kerdos-eos-kai-4-6-dis-euro-apo-ti-meiosi-sto-fusiko-aerio/>
- 2 <https://ypen.gov.gr/perivallon/klimatiki-allagi/evropaiki-politiki/>
- 3 <https://www.capital.gr/oikonomia/3628159/ta-koitasmata-fusikou-aerion-stin-ellada-xepernoun-istos-ta-600-dis-kubika-metra/>
- 4 <https://www.naftemporiki.gr/finance/1374994/agogos-igb-ypegrafi-ideia-leitourgias-gia-to-elliniko-tmima/>
- 5 <https://energypress.gr/index.php/news/prokiryxi-gia-tin-kataskeyi-toy-agogoy-ellada-boreia-makedonia>
- 6 <https://www.tap-ag.gr/schetikha-me-emhas/eykairhies-gia-epaggelmatikhe-stadiodromhia-ston-tap>
- 7 <https://www.hengas.gr/etaireia/anthropino-dynamiko/diathesimes-theseis/>
- 8 <https://www.gastrade.gr/career/>

